

Sententias

A stylized illustration of a man wearing a dark trench coat and a fedora hat. The man's face is not visible, and the illustration is rendered in a dark, moody style with white outlines and some color highlights on the hat and coat.

ROČNÍK 1 | ČÍSLO 4 | ŘÍJEN 2019

E-ZIN | ČASOPIS, KDE VĚTY DÁVAJÍ SMYSL

MARTIN STRUČOVSKÝ

DUCHOVNÍ OTEC MATĚJE MLYNÁŘE
Z KNIH **BEZ DUŠE** A **ZAVÁTÁ SNĚHEM**

MILAN HLOUŠEK

AUTOR ROMÁNU **ANDĚLÉ USÍNAJÍ**
V NEW YORKU

VÁCLAV KLEIN

AUTOR CESTOPISU
SCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST

Sententias

Talent Pro Art

Milan Hloušek

Dopis z Dallasu

Jako novinář na volné noze jsem procestoval řadu měst Evropy a dokonce se podíval i za velkou louži, do věhlasného New Yorku. Zde jsem měl od vydavatele za úkol napsat poutavý cestopis, tak jako nikdo přede mnou. OK, to se sice jednoduše řekne, ale hůř provede. Celou cestu v letadle jsem přemítal a namáhal si mozkové závity, abych ze sebe vykřesal alespoň jakýsi námět. Skvostnou myšlenku, jíž následně přetavím do chytlavé reportáže.

Přiznám se, byl jsem celkem švorc, a tak se mi slíbený honorář za článek s fotkami pochopitelně hodil. A pak mě to napadlo. Jasně, stejně jako já na tom mohou být i další turisté. Nemají moc peněz a tak by jistě rádi věděli, jak poznat New York a přitom neutratit ani dolar. Pochopitelně takový titulek by byl pouze nadsázka. Přesto jsem se rozhodl, že se čtenářům pokusím přiblížit New York z lacinějšího pohledu, než jak bývá mnohdy vykreslován. Ano, člověk by si měl připravit pěkný balík peněz, než se vypraví za Atlantik. Není ale bezpodmínečně nutné utrácet peníze, aby návštěvník Velkého jablka spatřil ta nejokázalejší turistická lákadla.

Tak jsem se chytil spásné myšlenky a začal reportáž stavět na levném cestování po New Yorku. Město, které nikdy nespí (The City That Never Sleeps) mnozí poznávají podle ikonických symbolů, jako je Socha Svobody (Statue of Liberty), Brooklynský most (Brooklyn Bridge) či legendární Times Square na Manhattanu. Podobných míst je ale v tepající metropoli nespočet a kdo New York navštíví, má touhu vidět co možná nejvíc. Jenomže poznat tohle jedinečné velkoměsto nelze za víkend. Turista, který sem zavítá třeba na čtrnáct dní, si musí svůj pobyt pečlivě naplánovat, aby později nelitoval, že například minul plíce New Yorku - Central Park.

Ve městě jsem měl spojku. Kamaráda Owena, amerického žurnalistu, od něhož jsem měl slíbeno, že mě bude zásobovat těmi nejzajímavějšími tipy. Prvním doporučeným výletem byla jízda trajektem z jižního Manhattanu na Staten Island. Je to totiž zdarma. A to pro všechny. Pro místní i pro turisty. Okamžitě jsem zpozorněl. To je ono, přesně takové tripy potřebuji do cestopisu dostat.

O to víc jsem byl nadšený, když se nabídnul, že mi první den v New Yorku poslouží jako osobní průvodce. Skvělé. Co víc bych si mohl přát?

Moje první reportážní cesta, když tedy pominu noční jízdu z letiště Newark Liberty do kamarádova bytu u Central Parku, směřovala do dolní části Manhattanu.

„To je lidí. Myslíš si, že se tam všichni vejdemo?“ staral jsem se, když jsem v hale nástupního terminálu spatřil zástup cestujících, kteří se srocovali u velkých prosklených dveří, za nimiž čekal trajekt.

„Neměj strach, tam je místa,“ odvětil mi s úsměvem Owen.

Již ze samotného přístaviště bylo vidět siluetu Sochy Svobody na Liberty Island. Od Owena jsem věděl, že kolem ní pojedeme, tudíž bylo zbytečné, abych už nyní tasil foťák a snažil se o snímek tohoto výjimečného kolosu.

Dlouho jsme nečekali. Posuvné dveře se otevřely a dav lidí se mohl nalodit na palubu. Trajekt pojmenovaný po americkém prezidentovi Johnu Fitzgeraldu Kennedym nás vítal. A vskutku, jak říkal Owen, všichni jsme se na loď pohodlně vešli. Dokonce jsme si mohli vybrat, jestli chceme sedět v podpalubí či sledovat jízdu z vyššího poschodí; stát venku u zábradlí a kochat se vyhlídkovou plavbou po zálivu Upper Bay.

Owen chtěl zůstat dole, ale mě to lákalo na vzduch.

„Já to viděl snad milionkrát. Jen jdi, já si rád odpočinu, včera jsem se naběhal dost,“ poslal mě pryč a já neprotestoval.

Jízda oranžovým trajektem na Staten Island trvala necelou půlhodinu. Cestou si člověk mohl prohlížet plující čluny, jachty, velké nákladní lodě, ale také obří zaoceánské parníky. Po levoboku šlo spatřit starou vojenskou pevnost na Governors Island. Na druhé straně naopak Ellis Island – ostrov slz, kde se nachází bývalá přistěhovalecká stanice pro imigranty do USA. Lidé toužící po novém životě v Americe odtud měli na dohled nejen vytoužené břehy, ale také sochu ženy třímající pochodeň ve zdvižené pravici.

Když jsme se blížili k přístavu, po levé straně se v dálce pnul visutý most Verrazano-Narrows Bridge spojující Staten Island s Brooklynem.

„Tím směrem je Atlantský oceán,“ dozvěděl jsem se od japonského turisty, který ukazoval za loděmi podplouvající onen most.

„Tam někde je tedy Evropa a můj domov,“ mávnul jsem neurčitě za modravý horizont.

Muž se přátelsky usmál a požádal mě, abych ho vyfotil společně s jeho ženou. Souhlasil jsem a na oplátku jsem ho též poprosil o snímek.

Po krátkém seznámení jsem si nechal vyprávět, co všechno v New Yorku

už viděli a kam se ještě chystají. Většinou jsem jen přikyvoval. Na rozloučenou mi popřáli ne hezký, ale bezpečný den. Jak to prý stojí na ceduli u východu z vlakového nástupiště na Grand Central Terminal na Manhattanu.

„Have a safe day!“

„Bye,“ odpověděl jsem stručně.

Staten Island Ferry je atrakce pro turisty, pěkný výlet pro rodiny s dětmi, cyklisty a každého, kdo chce poznat pobřeží.

Až doposud jsem se nesl na vlně dojmů z plavby a v duchu promýšlel svoji reportáž. Jenomže už záhy se z nudného cestopisu měla stát celkem nervy drásající detektivka.

Trajekt končil svoji cestu a já rychle seběhl do podpalubí, abych se svému průvodci neztratil. Jaké ale bylo moje překvapení, když Owen na svém místě nesesedl. Lidé se začali sunout k východu a já mezi nimi pátral po známé tváři. Kamaráda jsem však nikde neviděl.

Sakra. To je pech. Takhle blbě se minout.

Tlačil jsem se masou těl, abych se z lodi dostal mezi prvními. Choval jsem se dost neurvale. Strkal do lidí a drze předbíhal.

Ani to mi však nepomohlo. V proudu lidí jsem Owena nenašel.

Jsem to ale vůl. Neměl jsem být tak dlouho pryč. Určitě mě hledal a nějak blbě jsme se minuli.

Nevadí, to se stane. Zavolám mu a hned bude po problému.

Mobil vyzváněl. Dlouze. Pořád dokola, až jsem to vzdal. Ještě jsem poslal krátkou esemesku a pak jsem se vydal propátrávat vstupní halu. Možná na Owena natrefím. Bloumal jsem kolem obchůdků se suvenýry a s občerstvením.

Několikrát jsem se vrátil v naději, že Owena zahlédnu.

Hodina uběhla a já se rozhodl vrátit trajektem na Manhattan. Byl jsem přesvědčený, že Owena napadne to samé. Stál jsem v hale a sledoval, jak se kolem mě houfují lidé. Marně jsem čekal na kamaráda. Marně prozváněl jeho mobil. Tak dlouho, dokud se nadobro neodmlčel.

To už bylo divné. Vybíl se mu telefon, nebo si ho vypnul? Proč by ale něco takového dělal?

Cesta zpátky se táhla. Jak jsme se blížili k Manhattanu, město nám doslova rostlo před očima. Do oblak se pnula nejvyšší budova New Yorku - One World Trade Center. Pyšný mrakodrap čněl nad ostatními a strhával na sebe veškerou pozornost. Vypadal jako královna na zaplněné šachovnici. Jako věž

oděná do skleněného pláště, v níž se odrážely nálady nebe.

Stál jsem na přídi a tlačil se mezi turisty. Každý z nás chtěl ulovit panoramatický snímek Lower Manhattanu, kterým se pak bude chlubit přátelům. Před 11. zářím 2011 dominovala této scéně Dvojčata – dvě budovy Světového obchodního centra (World Trade Center). Dnes je to skleněná královna na šachovnici.

Rozhodně to bylo další místo, které jsem chtěl osobně navštívit. Moje plány však dostaly vážnou trhlinu. Ztratil jsem svého průvodce. OK, nemá cenu hned panikařit a myslet, že se Owenovi něco stalo. Prostě půjdu podle scénáře a ono to nějak celé dopadne. Přinejhorším se potkáme večer. Adresu bytu u Central Parku znám a klíče mi Owen taky dal. Tak zle snad nebude. Patrně mě přivítá s pivem v ruce a bude se smát zpackanému výletu. Pak se mě zeptá, jak jsem si den užil, a bude zvědavý na moje zážitky.

Jasně, musím využít čas a vrátit se do role reportéra. Jsem dobrodruh a pobíhání po New Yorku bez mapy a průvodce je pro mě výzvou. Jdu do toho. Co takhle přejít po Brooklynském mostě? Tohle může být fajn procházka.

Když jsem si tuhle trasu v duchu maloval, byl jsem ještě plný sil. To jsem však netušil, jak mě procházka v horkém dni zmůže. Přestože byla polovina září, slunce neúprosně hrálo.

Brooklynský most byl zdánlivě na dosah. Nemůže být dál než jednu míli, říkal jsem si. Vyrázil jsem po promenádě podél East River. Nad hlavou mi duněla auta projíždějící po silničním viaduktu a já odhadoval, kde se asi tak nachází schodiště, po němž se dostanu na most. Našel jsem však pouze propletenec nájezdů, které rozhodně nebyly určené pro pěší. Takže jsem musel pátrat po přístupu na most instinktivně. To znamená hledat jeho úplný začátek. A ujít půl míle navíc. Až k parku City Hall, kde sídlí radnice města New York. Konečně jsem ale stanul u vstupu na most. Před lávkou vedoucí uprostřed a zároveň nad úrovní jízdnic pruhů, tedy bezpečně stranou od všudypřítomných aut. Opět jsem míjel proudy lidí. Nic jiného jsem ani nemohl čekat.

Vyrázil jsem vpřed s odhodláním, že na druhou stranu přeběhnu jako nic a prohlédnu si Brooklyn. Jak bláhové. Už v polovině dlouhého mostu na mě dolehla únava. Musel jsem se opřít o zábradlí, abych si odpočinul. Ano, udělalo se mi slabo. Avšak mohl jsem si za to sám. Celý den jsem nic pořádně nepil a také jsem podcenil americké vzdálenosti. Ono se řekne, míle sem, míle tam. Jenomže 1 míle je přibližně 1,6 kilometru, což člověku hned

nepřijde. A tak jsem zkrátka zvadnul jako kytky.

Musel jsem se tedy rozhodnout, jestli dojdou někde do Brooklyn, odpočinu si tam a později se vrátím na Manhattan. Třeba i podzemkou. Nebo se otočím rovnou a půjdu zpět po známé trase. Nakonec jsem zvolil ústup. Prostě jsem rezignoval. Nutně jsem se potřeboval uchýlit do stínu betonové džungle, natáhnout si nohy a dobře se občerstvit. Zejména doplnit tekutiny. Poblíž Wall Street Plaza jsem tak učinil. Důkladně jsem se prolil vodou a pivem. Pro dnešek toho bylo dost. Chci na gauč. Pozdravit Owena, poklábosit u televize.

* * *

Konečně jsem stál před dveřmi Owenova bytu.

Zazvonil jsem. Nic.

Zaklepal jsem. Nic.

Nezbývala mi jiná možnost, než si odemknout.

Klíč cvaknul v zámku. Cože? Nebylo zamčeno?

Divné. Opatrně jsem otevřel. Co se tady stalo?

Už na první pohled mi bylo jasné, že tady někdo raboval. Na podlaze překážel povalený nábytek. Všude byl neskutečný binec.

Owena vykradli, blesklo mi hlavou. Musel jsem jednat rychle. Přesvědčit se, jestli tady v tom bordelu někde neleží.

Překračoval jsem změt' rozházených knih, nádobí, všelijakých lejster, rozbitých zrcadel a obrazů.

Někdo tady musel něco hledat. A hledal fakt důkladně.

Tohle smrdí. Tohle je fakt průser. Do čeho jsem se to jen namočil?

Vešel jsem do pokoje, kde jsem měl svoje věci. Zvedl jsem rozbalený kufr z podlahy a začal pakovat svoje prádlo. Bylo mi jasné, že tady hra skončila. Než odejdu, měl bych ale nejspíš zavolat policii. Tohle už je případ pro kriminálku.

Během balení zmuchlaného oblečení mě polekal zvonek. Co blbnu? Zloději by nezvonili. A stejně tu už byli. Možná to je Owen. Třeba ztratil mobil a k tomu i klíče.

Potichu jsem se přišoural ke dveřím a opatrně juknul do kukátka. Na chodbě stála mladá Čínanka.

Co tu asi chce? Budu dělat mrtvého brouka, nebo otevřu a zjistím, proč přišla? Neuměl jsem se tak rychle rozhodnout. Až další drnčení zvonku mě

nakoplo a já nejistě pootevřel dveře.

„Hi, I'm going to Owen,“ řekla překvapeně.

„I'm sorry, Owen's not home,“ odvětil jsem.

Nedůvěřivě si mě prohlížela. Nebylo divu. V ruce držela klíče a měla našlápnuto přes práh. Patrně jsem nebyl jediný, s kým se Owen ochotně dělil o svou domácnost.

„Jsem Owenův kamarád z Evropy. Týden u něho budu bydlet. Bohužel ale momentálně nevím, kde Owen může být. Jeli jsme spolu trajektem na Staten Island, ale na břeh jsem už vystoupil sám. Ztratil se mi v davu...“

Záhadná návštěvnice sebou trhla.

„Rychle, pusťte mě dovnitř.“

Aniž by čekala na odpověď, vklouzla do bytu.

Zabouchl jsem za ní a pozoroval, jak běhá z místnosti do místnosti a šmejdí, jakoby po něčem pátrala.

Když se konečně zastavila, probodla mě podezřívavým pohledem.

„Proč jste jeli na Staten Island? Taky mě tam minulý týden vzal.“

„Píšu reportáž o New Yorku, cestopis. Vymyslel to sám.“

„Neříkal, jestli se tam měl s někým setkat?“

„Ne. To bych si pamatoval.“

„Když jsme tam jeli spolu, dával si v hale schůzku s nějakými lidmi. Nesvěřil se mi, o co se konkrétně jedná, ale já tušila...“

„Tušila, co?“

Znovu si prohlížela moji tvář. Jakoby v ní hledala odpověď, jestli mi může věřit.

„To je na dlouhé, hodně dlouhé povídání. A nevím, zdali o tom mám vůbec mluvit,“ váhala tajemná neznámá.

„Myslím si, že nejrozumnějším řešením bude zavolat policii,“ navrhnul jsem.

„Ne! To rozhodně ne!“ vykřikla.

„Proč ne?“

„Owen mi kladl na srdce, že za žádných okolností nemám volat policii. Vystavila bych se prý velkému riziku.“

„Co se tady děje? Mně nepříjde normální, že se na lodi ztratí člověk, a pak mu ještě někdo vykrade byt.“

„Všechno vysvětlím, ale už bychom měli vypadnout,“ rozhodla.

„Kam vypadnout?“

„Sbalte si věci a mizíme. Není tady bezpečno.“

„Mám tady pár věcí...“

„Let's go!“ popoháněla mě a já sotva stihnul všechno pobrat.

Zatracená ženská. Hnala mě ven jako psa z brlohu. Místo toho, abych se jí vzepřel, poslušně jsem ji následoval. Rázným krokem maširovala k podzemce. Vmísili jsme se do davu a vlakem prchali kamsi daleko. Ani jsem nestíhal číst názvy stanic. Stejně bych nevěděl, kde se nacházíme.

Seděli jsme namáčknutí vedle sebe a mlčeli. Měl jsem plno otázek, ale přes rachot soupravy by jim stejně nerozuměla.

Trapné ticho nakonec přerušila ona.

„Jmenuji se Xia,“ poprvé se usmála.

„Těší mě, moc mě těší. Jen, kdybychom se neseznámili za tak divných okolností,“ řekl jsem zdvořile.

Své jméno jsem jí musel hláskovat. Vlak drnčel a Xia pozorovala mé rty. Pozorně z nich četla.

Vystupovali jsme ve stanici Canal Street. Venku mávla rukou ve směru rušné ulice, jež nás vedla do nitra do čtvrti, kterou nelze zaměnit za žádnou jinou. Nad hlavami se nám klenuli dva neonoví draci a hlásali WELCOME TO CHINATOWN. Kráčeli jsme barevnými uličkami, nasáklými orientálními vůněmi, prostoupenými nesrozumitelným hlaholem a dokonale utopenými v ruchu velkoměsta.

„Tady se ztratíme. Tady nás nikdo nebude hledat,“ pravila vážně Xia.

„Ty tady možná zapadneš, ale já jsem nápadný asi jako kachna na střelnici,“ namítal jsem.

„Věř mi, nikdo si tě nebude všímat. Pojd', za chvíli tam budeme,“ přidala do kroku a já jí sotva stíhal.

Vlál jsem za ní a pozoroval její roztomilé cupitání. Nesla se vznešeně, ale i tak nezapomínala kroutit zadkem. Často rozhazovala rukama a tu a tam si upravila vlající vlasy. Za tebou půjdu, kam si budeš přát, říkal jsem si. Jestli dělám dobře, jsem nevěděl. Prostě jsem vsadil na její kartu.

Táhla mě pryč od hlavní silnice, do tmavé boční uličky, průjezdem na ušmudlaný dvorek, z něho přes sklad potravin do plechové garáže a odtud úzkým nevětraným schodištěm do několikapatrového bytového domu.

Za otlučenými zelenými dveřmi se nacházelo její království. Najednou jsme vešli do voňavé oázy plné květín a čínských ornamentů. Byt to byl malý. Z chodby jsem viděl do kuchyňky, koupelny a do pokoje, který, jak jsem

brzy poznal, sloužil ke všemu. Víc místností vlastně ani nepotřebovala. Domácnost měla střídmě, ale vkusně zařízenou. Nevšiml jsem si zbytečnosti, nepořádku ani kýče.

„Posaď se a odpočiň si. Já připravím jídlo,“ řekla s vlídností hostitelky.

„Nedělej si se mnou starosti, něco si koupím.“

„Já už nakoupeno mám. Chtěla jsem uvařit Owenovi, ale když se to takhle zvirtlo, dáme si večeri spolu,“ vysvětlila Xia.

V kuchyni se probouzely slibné vůně a já přemítal, jestli budu tím správným společníkem. Vždyť mě vůbec nezná. Jsem pro ni naprosto cizí člověk. Možná si mě dokonce s někým plete a myslí si, že znám heslo k dnešní tajence. Neznal jsem.

Nějak podvědomě jsem ale cítil, že právě Xia je klíčem k záhadám, které se na mě za posledních pár hodin sesypaly.

Bosá a upocená z kuchtění servírovala dvě velké porce krevet s nudlemi a pestrobarevnou zeleninou. Přinesla hůlky a tak jsem to s nimi zkusil. Sice s námahou, ale úspěšně se mi dařilo soukat do úst nezbedné nudle a pobavit tak paní domu.

Stále víc jsem si všímal jejích půvabů. Nejdříve jsem ji snad ani nevnímal jako ženu. Ano, přiznám se, z počátku mi její dívčí krása byla zcela lhostejná. Možná mi i trochu vadila. Rušila a nedávala mi smysl. Nyní jsem byl za ni rád. Asi jsem toužil po troše vlídnosti.

„Moc jsem si pochutnal. Jsi výborná kuchařka,“ nešetřil jsem chválou.

„Cože? Já a dobrá kuchařka? Tohle je obyčejný jídlo, co se nedá pokazit,“ nesouhlasila Xia.

„To by ses divila, jak bych takový obyčejný jídlo pokazil.“

„Ty nevaříš?“

„Ne. Jenom vodu na čaj.“

„To je škoda.“

„Proč?“

„Nevíš, o co přicházíš.“

„Když mám hlad, zajdu si do restaurace.“

„Tam ti to ale udělá a přinese cizí člověk.“

„Okey, chápu, vlastní výtvar chutná líp.“

„Nedělej si legraci, tohle má hlubší význam. Člověk by si měl umět udělat blaho. Dobře se nakrmit, to je základ.“

Měla pravdu. Já byl osel, ale to jsem nepřiznal.